

SAMENVATTING OMGEVINGSEFFECTRAPPORTAGE OMGEVINGSVISIE DEVENTER

Wat is een OER?

Een Omgevingseffectrapportage (OER) is het rapport dat voortvloeit uit de verplichte milieueffectrapportage (mer)-procedure die doorlopen moet worden bij het opstellen van de omgevingsvisie. De OER heeft tot doel om milieu en leefomgeving een volwaardige en integrale plaats te geven in het besluitvormingsproces over de omgevingsvisie van Deventer. De OER beschrijft de effecten op de leefomgeving van het voornemen en mogelijke alternatieve invullingen op hoofdlijnen, waarbij wordt onderzocht welke ruimte potentieel kan worden benut als toekomstige oplossing voor een opgave of probleem.

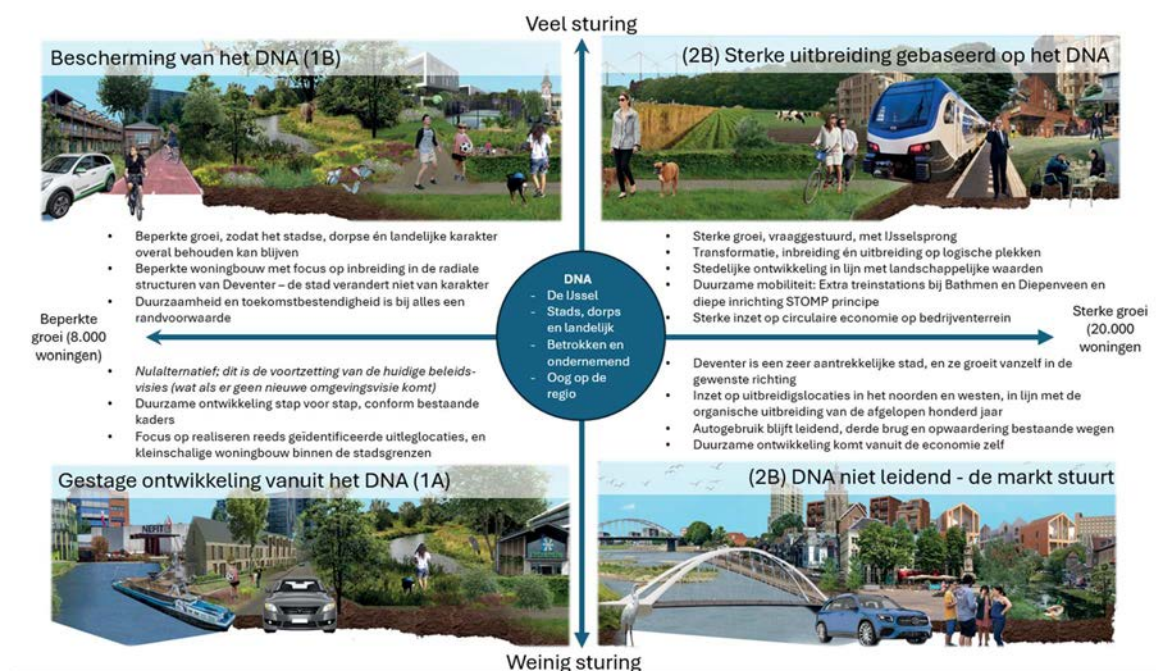
Aanleiding voor een OER op de Omgevingsvisie Deventer

Er geldt een wettelijke plicht voor de actualisatie van de omgevingsvisie. De omgevingsvisie is een wettelijk voorgeschreven plan in de zin van de Omgevingswet (artikel 16.34). De geactualiseerde omgevingsvisie stelt bovendien kaders aan besluiten voor projecten die mogelijk aanzienlijke milieueffecten hebben (artikel 16.36 lid 1 en 4), wat leidt tot een mer-plicht. De gemeente Deventer heeft specifiek gekozen voor een OER in plaats van een standaard MER vanwege het integrale karakter van de omgevingsvisie.

Gebruik van alternatieven

Op basis van een assenkruis zijn 4 verschillende ontwikkelrichtingen voor Deventer ontwikkeld. Dit zijn de alternatieven. Het assenkruis varieert van 'veel sturing / weinig sturing' op en 'veel woningbouw / weinig woningbouw', en de alternatieven bestonden uit combinaties van die uitgangspunten.

Afbeelding S1 schematisch overzicht van de alternatieven

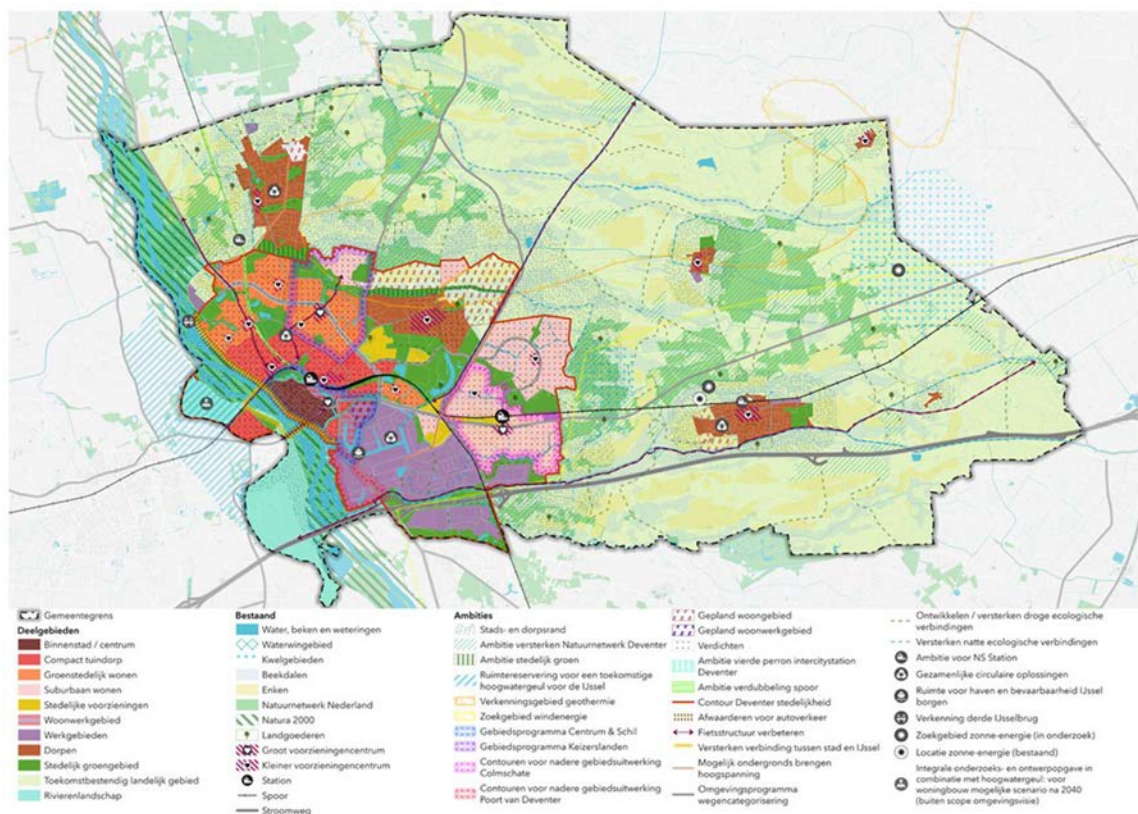


Van alternatieven, naar een koers, naar de omgevingsvisie

Elk alternatief is beoordeeld conform de m.e.r.-methode, waarbij is nagegaan hoe de uitwerking van deze alternatieven de leefomgeving kan beïnvloeden richting 2050. Dit heeft geresulteerd in gedetailleerde uitkomsten per omgevingsaspect, waarbij duidelijk werd wat de impact is op de omgeving als gevolg van de 4 alternatieven. Op basis hiervan heeft de gemeente eerst een koersdocument opgesteld, en dit koersdocument is in een eerdere tussenversie van dit MER beoordeeld, vooruitlopend op de volwaardige beoordeling van de omgevingsvisie. De beoordeling van de alternatieven en de beoordelingen op de koers samen hebben gediend als input voor de gemeente voor de omgevingsvisie. De omgevingsvisie richt zich expliciet op 2040, maar het uitgangspunt bij het OER is altijd geweest om te beoordelen richting 2050. De gemeente heeft dit verschil in jaartallen meegenomen bij het opstellen van de omgevingsvisie.

Wat is de kern van de omgevingsvisie Deventer

Afbeelding S2 Omgevingsvisiekaart Deventer 2040



Visie op Deventer 2040

Deventer kiest voor een brede welvaart. Dit betekent een toekomst waarin naast economische welvaart, welzijn, gezondheid, duurzaamheid en gelijke kansen voorop staan. Iedereen moet in 2040 mee kunnen doen. Deventer wordt groener, schoner en is beter voorbereid op klimaatverandering. Er zijn veilige, duurzame manieren om te reizen. Gezondheid vinden we belangrijk. Dat betekent niet alleen niet ziek zijn, maar ook lekker kunnen bewegen en voor elkaar zorgen. In nieuwe wijken zijn zorg, sport, voorzieningen, groene ruimte en scholen daarom dichtbij. We werken aan een sterke economie van Deventer in 2040 die voorziet in voldoende banen voor de groeiende beroepsbevolking van Deventer en omgeving.

Deventer werkt daarvoor samen met (beroeps) onderwijs, (vertegenwoordigers van) bedrijven en medeoverheden. Zo kunnen mensen goed leren en werken. Deventer wil aantrekkelijk zijn voor studenten, vakmensen en ondernemers. Zo blijft de werkgelegenheid in balans met het aantal inwoners. Daarvoor zijn naast groei- en vestigingsruimte voor bedrijven, goede woningen en voorzieningen nodig die passen bij de doelgroepen die we willen aantrekken. Ook slim omgaan met energie en grondstoffen is belangrijk. Buiten de stad is er ruimte voor duurzame landbouw. Daar wordt zoveel mogelijk gewerkt aan natuur én voedsel tegelijk. In 2100 wil Deventer klaar zijn voor het veranderde klimaat, met een sterke economie en een samenleving waarin mensen zich met elkaar verbonden voelen. Tot 2040 komen er veel nieuwe woningen bij. Deventer groeit met ongeveer 10.700 huizen naar ongeveer 60.000 huizen. Veel woningen komen in bestaande wijken (dit noemen we verdichting), maar ook in nieuwe buurten, zoals Wechelerhoek en Baarlerhoek.

Deventer wil brede welvaart bereiken door aandacht te geven aan wonen, werken, economie, duurzaamheid en gezondheid. Elk onderwerp is belangrijk. Samen zorgen ze voor een gezonde en fijne gemeente om te wonen, werken en leven. Afbeelding: Windroos totaal In elke wijk moeten verschillende soorten woningen komen (voor jongeren, ouderen, gezinnen, arm en rijk), met goede voorzieningen zoals scholen, winkels en zorg. Dat zorgt voor een fijne buurt en betrokken bewoners. Ook kleine bedrijven en buurtinitiatieven maken de stad leefbaar.

Duurzaamheid is heel belangrijk. In 2030 wil Deventer 55% minder CO2 uitstoten, en in 2050 helemaal geen schade toebrengen aan de omgeving. Wijken gaan van het aardgas af, energie komt uit duurzame bronnen zoals bijvoorbeeld zon en wind, en gebouwen worden op een milieuvriendelijke manier gebouwd. Ook bedrijventerreinen worden aangepast aan het veranderende klimaat. Op het platteland is er ruimte voor landbouw die voedsel produceert én goed is voor de natuur. Dit past bij een duurzame economie waarin hergebruik, natuurlijke materialen en CO2-opslag belangrijk zijn.

Een gezonde omgeving betekent een veilige, groene en schone omgeving. Mensen moeten makkelijk kunnen wandelen en fietsen. We zorgen ervoor dat er schone lucht is en voorzieningen dichtbij zijn. Ook wordt in de ruimtelijke plannen rekening gehouden met gezondheid, bijvoorbeeld door gezonde voeding en duurzaam vervoer te stimuleren. Dit sluit goed aan bij de verschillende gebieden in Deventer.

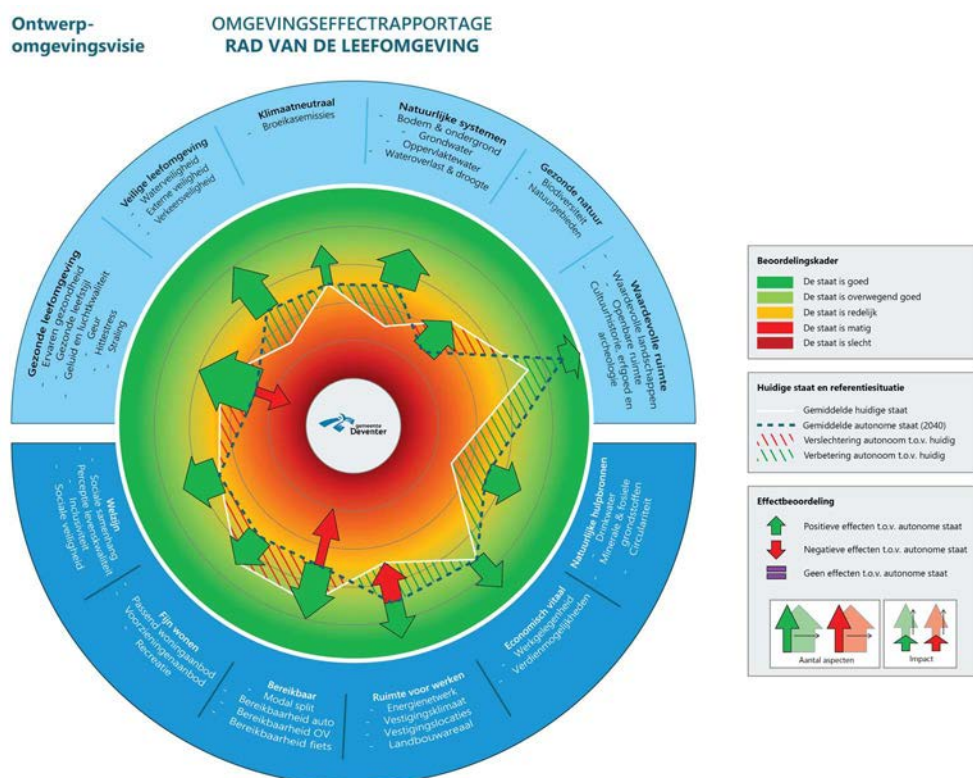
Deventer investeert in grote en kleine bedrijven die bijdragen aan onze economie, werkgelegenheid en belangrijke veranderingen in onze samenleving. Zo gaan we de bedrijventerreinen en de haven beter benutten, realiseren we een nieuw bedrijventerrein en gaan we beschermend om met de werkfuncties in de wijken en dorpen. Met name in Stadscampus De Kien en langs de 'Kennisas' zetten we in op innovatie en vernieuwende ideeën. Gebieden waar mensen werken, worden steeds vaker gecombineerd met ruimte om te ontmoeten en ontspannen. Ook landbouw speelt een rol in de duurzame economie, met milieuvriendelijke producten en het gebruik van natuurlijke materialen. Alle doelen en plannen komen samen op de omgevingsvisiekaart van Deventer.

Beoordeling van de omgevingsvisie

In afbeelding S3 is via het Rad van de Leefomgeving te zien hoe de leefomgeving wordt beïnvloedt als gevolg van de nieuwe omgevingsvisie. Er zijn 12 thema's, elk onderverdeeld in afzonderlijke aspecten.

De analyse is uitgevoerd via een beoordelingskader, waarin er een groot aantal natuurlijke en maatschappelijke aspecten zijn beoordeeld. Deze variëren van gezonde leefomgeving (geluid, luchtkwaliteit, ervaren gezondheid, etc.) tot economisch vitaal (werkgelegenheid, verdienmogelijkheden). Samen vormen de thema's, aspecten en indicatoren een beeld van de brede welvaart in Deventer bij een succesvolle uitvoering van alle principes en kaders in de nieuwe omgevingsvisie. Dit kader is te zien in de buitenste ring van het rad van de leefomgeving in afbeelding S3.

Afbeelding S3 Beoordelingen van de omgevingsvisie op het rad van de Leefomgeving



Hoofdconclusies van het OER

Algemeen beeld is positief

Het algemene beeld is dat de nieuwe Deventer Omgevingsvisie positief uitpakt op de overgrote meerderheid aan leefomgevingsthema's. Dit uit zich in het grote aandeel van groene pijlen in Afbeelding 1. Dit betekent dat de brede welvaart in Deventer op alle thema's vooruitgang laat zien onder de nieuwe omgevingsvisie, ten opzichte van de referentiesituatie.

Wel zijn er 3 aspecten met een negatieve beoordeling. Verder zijn er ook nog 7 aspecten waarbij een positieve uitkomst onzeker is, door belangrijke kanttekeningen over de uitvoering hiervan in verschillende deelgebieden van de gemeente.

Aspecten met een negatieve beoordeling

De volgende aspecten hebben een negatieve beoordeling. Dat betekent dat op deze aspecten, de kwaliteit achteruit gaat ten opzichte van de referentiesituatie. Deze zijn:

- hittestress (thema Gezonde Leefomgeving). Deventer zet flink in op inbreiding als onderdeel van de woningbouwopgave, terwijl er in sommige delen van de stad door verstening en een gebrek aan groen reeds een stedelijk hitte eiland effect is. De omgevingsvisie bevat nu niet genoeg concrete maatregelen en krachtige instrumenten om een toename van hittestress tijdens de inbreiding en verdichting tegen te gaan. Ook is het STOMP principe met name in de oude wijken niet sterk geïmplementeerd in de visie;
- vestigingslocaties (thema Ruimte voor werken). De omgevingsvisie beschrijft het voornemen om een nieuwe bedrijventerrein van 45 ha te realiseren. Dit voornemen is niet weergegeven op de omgevingsvisiekaart en heeft daarop ook geen zoeklocaties. Daarmee is deze actie nog niet concreet, waardoor strikt genomen de ruimte voor bedrijven afneemt, ook in verhouding tot de groei van het aantal inwoners en de plannen voor het transformeren van Bergweide 3);
- bereikbaarheid auto: met name voor nieuwe ontwikkelingen zet Deventer sterk in op implementatie van het STOMP principe. Dit betekent dat parkeerruimte en in het algemeen bereikbaarheid voor auto een lagere prioriteit krijgt. Deze nieuwe ontwikkelingen zullen daarmee minder bereikbaar zijn per auto dan het gemiddelde in de stad (wat niet met het STOMP principe is ontwikkeld).

Aspecten met belangrijke kanttekeningen voor gebiedsgerichte uitvoering

Voor 7 aspecten is de algemene beoordeling positief als de ambitie wordt gehaald, maar is de uitvoering wel onzeker. Deze onzekerheid kan komen door een gebrek aan concrete maatregelen, een leemte aan kennis (ii), of een grote afhankelijkheid van externe ontwikkelingen. In Tabel S1 zijn deze 7 aspecten ingedeeld naar deze 3 oorzaken.

Tabel S1 Aspecten met onzekere uitvoering, gecategoriseerd naar reden

Beperkte concrete maatregelen	Leemten in kennis	Afhankelijkheid van externe ontwikkelingen
Ervaren gezondheid; inwoners van sommige bestaande wijken in Deventer (in het Omgevingsvisie deelgebied 'compact tuindorp') hebben significant lagere ervaren gezondheid dan het gemiddelde van gemeente en land. De omgevingsvisie heeft een hoge ambitie om dit aan te pakken, maar heeft maar beperkt specifieke maatregelen genoemd voor kwetsbare inwonersgroepen in deze wijken.	Voor sommige belangrijke lokale leefomgevingsaspecten zoals luchtkwaliteit is geen data beschikbaar op het niveau van deelgebieden of zelfs straten, terwijl dat voor inwoners wel heel belangrijk is.	Waardevolle landschappen: de onderzoek locatie Stadsland is afhankelijk van de invulling van de IJsselbypass door Rijkswaterstaat, welke nog onzeker is (ook een Leemte in kennis)
Passend woningaanbod: de gemeente houdt zich aan het 30-40-30 principe om genoeg sociale huurwoningen te	Wateroverlast & droogte: de zoeklocaties voor nieuwe woningbouw gaan 'buiten de	Bereikbaarheid OV: de gemeente is ambitieus met twee nieuwe stations en een grote focus op het STOMP principe,

Beperkte concrete maatregelen	Leemten in kennis	Afhankelijkheid van externe ontwikkelingen
realiseren, maar door de strategie op inbreiding is gemeentelijke invloed op veel kleinere projecten hier beperkt. Bijvoorbeeld, het is niet duidelijk hoe dit in de verdichtingsopgave in Colmschate afgedwongen kan worden.	gebaande paden', in nattere gebieden, grondwater-beschermingsgebieden, en gebieden met hoge grondwaterstanden. Meer gebieds-specifieke analyse is nodig om na te gaan wat er nodig is om hier woningen te bouwen met behoud van omgevingskwaliteiten.	ook bij ontwikkelingen ver van het centrum (zoals Baarlerhoek). Voor het goed inrichten van het OV en behoud van OV in het buitengebied, is er zeer grote afhankelijkheid van het Rijk, Provincies en vervoersbedrijven.

Beoordeling van kansen en risico's van nieuwe ontwikkelingen.

Tenslotte zijn in dit OER de 4 grote infrastructurele ontwikkelingen beschouwd op hun kansen en risico's. dit zijn het Stadsland, de Baarlerhoek, Bergweide 3 en de realisatie van de derde brug. Ook is hierbij meegenomen wat de kansen en risico's zijn van de derde brug voor de gemeenten Voorst en Apeldoorn.

